навчання, які передбачають різноманітне використання репертуару і різних способів його вивчення. Мета навчального процесу може бути досягнена різними способами. Діяльність викладача ніколи не має перетворюватися на механічне виконання методичних вказівок, а постійно бути творчим процесом. Беручись навчати, вступаючи на шлях викладацької діяльності, педагог позбавляє себе права розслаблятися. Він зобов'язаний бути терплячим відносно будь – яких помилок та допомогти тим, хто прийшов навчатися; зобов язаний спокійно та доброзичливо допомагати, не заважати творчості.

Список використаних джерел:

1. Олексюк О.М. Музична педагогіка : навчальний посібник. – К.: КНУКіМ, 2006. – 188 с.
2. Мартиненко С., Хоружа Л. Методи навчання та їх класифікація: Освіта.ua: зб. наук. пр.
3. Методи навчання: традиційні, інноваційні, інтерактивні, активні та інші. Як навчати учнів і дошкільників: Педрада.Портал освітян України: зб. наук. пр. ТОВ «МЦФЕР-Україна». Цифрове видавництво MCFR.

Плєшкова Е.Ю.,
студентка IV курсу, факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;
Науковий керівник: Шеремет В.В, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

УКРАЇНСЬКИЙ ДЖАЗ ВІД 50-Х РОКІВ XX СТ. ДО СЬОГОДЕННЯ

Джаз протягом багатьох десятиліть залишався одним із найцікавіших та найактуальніших пластів музичної культури. Існує велика кількість досліджень і матеріалів, які висвітлюють історію походження і розвитку джазу, джазові напрямки і стилі, творчий шлях джазових виконавців і колективів, але в процесі дослідження наявних джерел було виявлено відсутність матеріалів, що віддзеркалюють ретроспективний погляд на історію розвитку цього жанру XX — XXI ст.

Метою дослідження є узагальнення розвитку українського джазу у зазначений період. У зв'язку з цим постали наступні завдання: розгляд основних здобутків та тенденцій джазового мистецтва протягом другої половини XX — XXI ст.

Джаз — це форма музичного мистецтва, що виникла в кінці XIX — на початку XX століття завдяки сінтезу африканської та європейської культури [1,с. 565]. До характерних рис джазу відносять: імпровізацію, поліритмію, багаторазову повторюваність основного мотиву, вокальну експресивність. Здогом джаз зацікавив велику кількість музикантів та композиторів зі всього світу, почали з'являтися різні напрямки та стилі, серед яких: свінг, бібоп, біг-бенд, мейнстрім, страйд тощо. Кожний з цих напрямків має свою ідею, закони, форми та яскравих представників. Наразі в джазі об'єдналися характерні риси, темперамент і мелос багатьох країн світу, тому його можна сміливо позначити як міжнародне мистецтво.

Розквіт джазового мистецтва в Україні припадає на другу половину XX ст.

Це зумовлено зникненням утисків з боку владних структур, що, в свою чергу, сприяло розширенню інформативного поля українських музикантів, стимулювало свідоме культивування джазових норм в естрадному виконавстві. Розвиток українського джазу від 1950-х років до сьогодення умовно можна поділити на чотири етапи. До першого етапу розвитку (1950-1990) відносять діяльність таких українських джазових музикантів і композиторів, як: Володимира Симоненко (джазовий піаніст), Володимира Молоткова (джазовий гітарист), Юрія Кузнєцова (джазовий піаніст і композитор), Євгена Дєргунова (джазовий піаніст і композитор), Єфима Маркова (джазовий контрабасист) та ін. Вони видавали збірники п'єс і методики джазових шкіл, записували платівки, грали джаз на концертах, в клубах та ресторанах. В цей період джазове мистецтво починає активно опрацьовуватися у сфері українського професійного колективного виконавства, що зумовлено приходом на диригентські посади джазових музикантів [2, с. 53]. З 1960-х рр. простежуються поодинокі випадки функціонування естрадно-джазових колективів при українських академічних музичних закладах — філармоніях. Новою сферою творчої самореалізації українських джазових виконавців стали молодіжні клуби, які відігравали суттєву роль у поширенні різноманітної інформації, оскільки тут можна було не тільки почути джаз, ознайомившись із аудіо- та відеоматеріалами, а й поспілкуватися з джазменами [2, с. 54].

Під час другого етапу (1990-і XX ст. — початок XXI ст.) Україна розбудовує державну незалежність і відкриває великі перспективи для молодих джазменів, джаз набуває природних для нього рис свободи і імпровізації. Виникає нове покоління українських джазових музикантів і композиторів, створюються такі джазові групи, як: «Fest», «Схід Side», «Unity» та ін., з'являються перші українські джазові CD диски, джазова музика все частіше звучить на радіо. До складу джазових груп входили молоді музиканти з різких куточків України: Ю. Шепета, І. Закус, С. Овсянников, С. Табунщик, В. Іванов, В. Шабалтас, Д. Алєксандров, О. Лебеденко, Д. Дудко, О. Саранчін, Р. Іванов, М. Баньковський, О. Гарькавий, В. Савенко та ін. У 1995 р. на чолі з В. Симоненком створюється Джазова асоціація України. Це надало можливість здійсненню гастрольно-концертної діяльності, проведенню фестивально-

конкурсних заходів і методично-практичних семінарів, створенню умов для здійснення джазових проєктів [2, с. 53].

До третього етапу розвитку (2010-2020) можна віднести такі прізвища українських джазових музикантів і композиторів, як: Єресько, Д. Аду, П. Литвиненко, К. Іоненко, І. Гнидин, П. Галицький, О. Ємець, О. Марков, С. Сидоренко, С. Томасян, Б. Гуменюк, Д. Коваленко, Д. Зверхановський, І. Алабужев та ін. Під час цього періоду відбувається широке просування в український побут мережі Інтернет з її необмеженими комунікативними можливостями.

На рубежі ІІ та ІІІ десятиліть ХХІ ст. в Україні формується четверте покоління джазових музикантів. Здобутки цих юнаків та дівчат ще чекають на нас.

Проте, протягом досліджуваного періоду, в історії розвитку джазового мистецтва було виявлено певні негативні тенденції:

1. Наша країна не мала спеціальних програм розвитку джазової культури і необхідного фінансування.
2. На радіо та телебаченні довгий час були практично відсутні тематичні програми з такою музикою.
3. Продюсери і менеджери здебільшого працювали в сфері поп-музики.
4. Відбувалося закриття музичних клубів, музиканти були позбавлені можливості презентувати свою музику.

Але на противагу деяким деструктивним явищам у джазовому мистецтві на сучасному етапі, завдяки стрімкому розвитку інформаційного простору, в історії українського джазу визначились і позитивні тенденції:

1. Завдяки мережі Інтернет з’явився вільний доступ до кращих зразків джазової музики (ноти, будь-які аудіо та відео школи).
2. Проводяться масштабні джазові фестивалі за участю відомих зірок.

Це надає можливість проаналізувати манеру гри музикантів, подачу, поведінку, ідеї.

3. Видатними джазменами проводяться майстер-класи для українських музикантів.
4. Відбувається презентування української авторської музики.

Висновки. Джаз в Україні посідає важливе місце, тому що цей жанр відповідає імпровізаційній природі української музики. Починаючи від 1950-х років ХХ ст. до сьогодення він зазнав досить великих змін у всіх своїх проявах. Сьогодні, завдяки Інтернету, відкрилася можливість вільно прослуховувати джазові твори, презентувати авторську музику на будь-якій платформі, відвідувати джазові фестивалі міжнародного рівня, бачити наживо своїх кумирів. Українське джазове мистецтво являє собою самобутній пласт української національної культури, який на сучасному етапі трансформує основи народного мелосу і гармонії та створює підвалини для творчості українських композиторів, відкриває імена нових джазових виконавців.

Список використаних джерел:

1. Закус І. М., Постой Г.Г. «Джаз в Україні: музиканти та перспективи розвитку імпровізаційної музики», Київ, 2017. URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/137.pdf (дата доступу: 10.11.2021).
2. Лошков Ю. І. «Інфраструктура джазового виконавства в Україні», Харків, 2019. URL: https://visnik.org/pdf/v2019-03-06-Loshkov.pdf (дата доступу: 10.11.2021).

Качай О.О.,
студент IV курсу факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;
Науковий керівник: Піхтар О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

РІЗНОМАЇТТЯ ОБРОБОК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ В РЕПЕРТУАРІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАСЛУЖЕНОГО АКАДЕМІЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ ІМ. Г.Г.ВЕРЬОВКИ

Дослідження народного хорового співу в Україні має велике значення для розвитку національного музичного мистецтва.

Ще в античні часи Аристоксен казав, що «тіло очищує лікування, а душу – музика, як мистецтво співу зі словом» [2].

Хорове виконавство в Україні має прадавню історію і сягає часів Київської Русі, коли різноманітні за змістом і музично-поетичних образах пісні виконувались хором. Т. Смирнова слушно зазначає, що «Характерна відмінність українського народного хору − це органічне поєднання його з танцювальною групою та оркестром українських народних інструментів» [5, с. 66]. До репертуару народного хору входять пісні без супроводу, пісні з інструментальним супроводом та пісні з танцями, хороводи.

Значна роль в професійному хоровому мистецтві нашої держави належить Національному заслуженому академічному українському народному хору імені Г. Г. Верьовки. Це високопрофесійний художній колектив, чия багатолітня просвітницька діяльність сприяє долученню глядачів і слухачів до традиційної української культури. Самобутній народний колектив є улюбленим дітищем, гордістю та візитною карткою нашої країни. За своє існування колектив дав понад тисячу концертів у більш ніж 60 країнах світу [6].

Вивчення діяльності хору ім. Г. Верьовки останнім часом здійснювали українські вчені: О. Горбенко [1], П. Павлюченко [3], О. Скопцова [4], Т. Смирнова [5]. Як стверджує П. Павлюченко «Виконавський репертуар колективу є одним з найвагоміших чинників його художньої цінності,